

OPIS SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W OSZTYNKU

I. Postanowienia ogólne, cele i organizacja systemu kontroli wewnętrznej

Postanowienia ogólne

Opis systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Olsztynku określa organizację systemu kontroli wewnętrznej w Banku w ramach trzech linii obrony w tym odpowiedzialność Zarządu i zakres nadzoru Rady Nadzorczej

1. Stosownie do postanowień Ustawy Prawo bankowe, w ramach systemu zarządzania w Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej.
2. Zadaniem systemu zarządzania ryzykiem w Banku jest identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola oraz monitorowanie i raportowanie ryzyka występującego w działalności banku

Cele systemu kontroli wewnętrznej

Celem systemu kontroli wewnętrznej, zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe jest wspomaganie zarządzania Bankiem, realizacja celów, w tym usprawnienie realizacji zadań Banku oraz zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Organizacja systemu kontroli wewnętrznej

1. System Kontroli wewnętrznej w Banku obejmuje:
  - 1) funkcję kontroli mającą za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku, w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji;
  - 2) komórkę zgodności – umiejscowioną na II linii obrony systemu zarządzania mającą za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działania Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku, standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie;

- 3) niezależną komórkę audytu wewnętrznego realizowanego przez Spółdzielnię, mającą za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej w Banku.
2. Funkcjonujące w Banku systemy zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony):
- 1) pierwsza linia obrony – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku. Na tym poziomie pracownicy jednostek i komórek pierwszego poziomu (pierwszej linii obrony) w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, projektowanie i wdrażanie mechanizmów kontrolnych oraz za niezależne monitorowanie poziome (monitorowanie w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii.
  - 2) druga linia obrony- zarządzanie ryzykiem przez wyspecjalizowane komórki, w tym działalność stanowiska ds. zgodności (niezależnie od zarządzania ryzykiem na I linii) poprzez:
    - identyfikację,
    - ocenę,
    - kontrolowanie ,
    - monitorowanie pionowe (weryfikacja bieżąca lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi), lub monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie poziome w komórkach drugiego poziomu),
    - raportowanie ryzyka .
  - 3) na trzecim poziomie (linię obrony) składa się działalność audytu wewnętrznego realizowanego przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego zadaniem jest badanie i ocena w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.
3. Organizację trzech linii obrony w ramach struktury organizacyjnej Banku przedstawia poniższy schemat:

linie obrony	schemat zarządzania Bankiem	
	zarządzanie Bankiem	system kontroli wewnętrznej
I linia obrony	<ul style="list-style-type: none"> • Punkty Kasowe, • Oddział • Wydział Produktów Bankowych: -zespół kredytów -zespół depozytów • Zespół organizacyjno-administracyjny w tym stanowisko ds.kadr i administracji • Zespół finansowo-księgowy • Zespół kasowo-skarbcowy • obsługa informatyczna 	
II linia obrony	<ul style="list-style-type: none"> • stanowisko ds. analiz ryzyka bankowego • analityk kredytowy • stanowisko ds.monitoringu kredytowego 	stanowisko ds. zgodności
III linia obrony	komórka audytu wewnętrznego SSOZ BPS	

II Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:
  - 1) mechanizmy kontrolne - będące zabezpieczeniami organizacyjnymi lub technicznymi zapewniającymi realizację określonych celów systemu kontroli wewnętrznej w procesach Banku,
  - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w tym wykrywanie nieprawidłowości,
  - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
2. Niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych może mieć postać:
  - 1) Weryfikacji bieżącej – poziomej i pionowej
  - 2) Testowania – poziomego i pionowego
3. Bank zapewnia niezależność monitorowania poprzez wyodrębnienie linii obrony oraz poprzez rozdzielenie wśród zadań pracowników (pracownik stosujący dany mechanizm kontrolny nie odpowiada jednocześnie za jego monitorowanie).
4. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:
  - 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej,
  - 2) opis w formie matrycy funkcji kontroli – sporządzany w postaci tabelarycznej opis powiązania celów systemu kontroli wewnętrznej, z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.
5. Wyniki monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych są okresowo raportowane do: Zarządu Banku, Rady Nadzorczej Banku oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia

III. Organizacja zadań w ramach systemu kontroli

1. Do obowiązków Rady Nadzorczej należy nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki do spraw zgodności, audytu wewnętrznego.
3. Rada Nadzorcza zatwierdza :
  - 1) kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej ustanowione przez Zarząd.
  - 2) propozycje Zarządu Banku w przedmiocie zasadniczej struktury organizacyjnej Banku
  - 3) zasady kategoryzacji nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej
4. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki zgodności.
5. Rada Nadzorcza Banku powołuje spośród siebie Komitet Audytu, którego działalność uregulowana jest w odrębnych przepisach Banku
6. Komitet Audytu :
  - 1) przedstawia Radzie Nadzorczej swoje opinie pozwalające Radzie na podjęcie decyzji w obszarze sprawozdawczości finansowej i zarządzania ryzykiem w tym systemu kontroli wewnętrznej
  - 2) monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w tym audytu wewnętrznego współpracując ze SSOZ BPS

7. Do obowiązków Zarządu Banku należy:

- 1) zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych, i stanowiskach organizacyjnych banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli ,
  - 2) zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli ze stanowiskiem ds. zgodności oraz ze SSOZ BPS
  - 3) zapewnienie niezależności komórki ds. zgodności oraz środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracownika Stanowiska ds. zgodności.
  - 4) określenie zasad okresowego raportowania o nieprawidłowościach wykrytych przez system kontroli oraz o statusie podjętych działań naprawczych
7. Komórka ds. zgodności ma za zadanie zapewnianie zgodności, w tym identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie .

IV. Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej

1. Rada Nadzorcza Banku, corocznie dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w tym funkcji kontroli.
2. Przedmiotowa ocena dokonywana jest w formie uchwały Rady Nadzorczej w oparciu o ustanawiane przez Zarząd, przyjęte przez Radę Nadzorczą kryteria oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej m.in. na podstawie:
  - 1) informacji Zarządu Banku o realizacji zadań w ramach systemu kontroli wewnętrznej
  - 2) Ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta
  - 3) Wyników audytu zrealizowanego przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS
  - 4) Raportów przedstawianych przez komórkę ds. zgodności
  - 5) wyników oceny rocznej Badania i Oceny Nadzorczej (BION) oraz inspekcji dokonywanej przez KNF
  - 6) Stopnia realizacji celów strategicznych Banku,
  - 7) Osiągnięcia zakładanych założeń finansowych na dany rok, w tym wskaźników określonych w Umowie Systemu Ochrony
  - 8) raportów z przeprowadzenia niezależnego monitorowania i testowania w ramach funkcji kontroli
  - 9) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, ocen i opinii dokonywanych przez podmioty spoza Banku

V. Postanowienia końcowe

Niniejszy opis podlega cyklicznemu przeglądowi

Olsztynek, dnia 14 grudnia 2021